

**БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра русского языка**

**Аннотация к дипломной работе
«Перифраза в газетном тексте:
структурно-семантический и функционально-
стилистический аспекты
(на материале «Словаря перифраз русского языка»
А. Б. Новикова)»**

Петух Диана Александровна

Научный руководитель –
доцент
Леонович В. Л.

РЕФЕРАТ

В дипломной работе 58 страниц, 31 использованный источник, 6 приложений.

Ключевые слова: ПЕРИФРАЗИРОВАНИЕ, ПЕРИФРАЗА, ПЕРИФРАСТИЧЕСКИЙ ДЕНОТАТ, ПЕРИФРАСТИЧЕСКАЯ МОДЕЛЬ, ТРОП.

Объект исследования – перифразы, встречающиеся в газетной публицистике. Источник материала – «Словарь перифраз русского языка» А. Б. Новикова (М., 2004). Словарь содержит 882 перифрастические единицы с их различными характеристиками, предоставляя тем самым возможность для их многоаспектного анализа.

Цель работы – выявить структурно-семантические и функционально-стилистические особенности «газетных» перифраз.

В работе использован преимущественно описательный метод исследования, основанный на анализе фактов языка; в ходе описания применялись следующие приемы: прием лингвистического наблюдения, прием классификации и систематизации; количественный анализ.

Новизна исследования определяется самим материалом и его комплексным анализом, предполагающим характеристику количественного состава перифраз; описание их внутреннего устройства, в том числе грамматических моделей, лежащих в основе их построения, выявление их продуктивности; демонстрацию их способности к варьированию состава; распределение по тематическим группам; определение типов лексико-семантических отношений в системе перифраз и их функционально-стилистических свойств.

Проведенный нами анализ структуры, значения и функций «газетных» перифраз позволяет утверждать, что они обладают своеобразным номинативным, стилистическим и экспрессивным значением, представляют собой особую, формально, семантически, функционально разноплановую, способную к обновлению лексическую подсистему, дальнейшее изучение которой является перспективным.

Практическая значимость работы состоит в том, что результаты исследования могут быть использованы непосредственно в учебном процессе, а также на спецкурсах и факультативных занятиях по русскому языку в школьной и вузовской аудитории.

Дипломная работа является самостоятельным исследованием, что подтверждается результатами прохождения программы «Антиплагиат»: оригинальность работы составляет 84,03 %. Достоверность материалов и результатов дипломной работы подкрепляется приложениями, содержащимися в них таблицами и приводимыми в работе количественными данными.

РЭФЕРАТ

У дыпломнай працы 58 старонак, 31 выкарыстаная крыніца, 6 дадаткаў.

Ключавыя словы: ПЕРЫФРАЗАВАННЕ, ПЕРЫФРАЗА, ПЕРЫФРАСТЫЧНЫ ДЭНАТАТ, ПЕРЫФРАСТЫЧНАЯ МАДЭЛЬ, ТРОП.

Аб’ект даследавання – перыфразы, якія сустракаюцца ў газетнай публіцыстыцы. Крыніца матэрыялу – “Слоўнік перыфраз рускай мовы” А. Б. Новікава (М., 2004). Слоўнік змяшчае 882 перыфрастычныя адзінкі з іх рознымі характарыстыкамі, прадстаўляючы тым самым магчымасць для іх шматаспектнага аналізу.

Мэта працы – выявіць структурна-семантычныя і функцыянальна-стылістычныя асаблівасці “газетных” перыфраз.

У працы выкарыстаны пераважна апісальны метады даследавання, заснаваны на аналізе фактаў мовы; у ходзе апісання ўжываліся наступныя прыёмы: прыём лінгвістычнага назірання, прыём класіфікацыі і сістэматызацыі, колькасны аналіз.

Навізна даследавання вызначаецца самім матэрыялам і яго комплексным аналізам, які мае на ўвазе характарыстыку колькаснага саставу перыфраз; апісанне іх унутранага ўпарадкавання, у тым ліку граматычных мадэлей, якія ляжаць у аснове іх пабудовы, выяўленне іх прадуктыўнасці; дэманстрацыю іх здольнасці да вар’іравання складу; размеркаванне па тэматычных групах; вызначэнне тыпаў лексіка-семантычных адносін у сістэме перыфраз і іх функцыянальна-стылістычных уласцівасцей.

Праведзены намі аналіз структуры, значэння і функцый “газетных” перыфраз дазваляе сцвярджаць, што яны валодаюць своеасаблівым намінацыйным, стылістычным і экспрэсіўным значэннем, уяўляюць сабой асаблівую, фармальна, семантычна, функцыянальна разнапланавую, здольную да абнаўлення лексічную падсістэму, далейшае вывучэнне якой з’яўляецца перспектыўным.

Практычная значнасць працы складаецца з таго, што вынікі даследавання могуць быць выкарыстаны непасрэдна ў навучальным працэсе, а таксама на спецкурсах і факультатыўных занятках па рускай мове ў школьнай аўдыторыі і ў сістэме вышэйшай адукацыі.

Дыпломная праца з’яўляецца самастойным даследаваннем, што пацвярджаецца вынікамі праходжання праграмы “Антыплагіят”: арыгінальнасць працы складае 84,03 %. Дакладнасць матэрыялаў і вынікаў дыпломнай працы падмацоўваецца дадаткамі, змешчанымі ў іх табліцамі і прыведзенымі ў працы колькаснымі данымі.

ABSTRACT

This thesis consists of 58 pages, 31 references, 6 appendices.

Key words: PERIPHRASTIC, PERIPHRASE, PERIPHRASTIC DENOTAT, PERIPHRASTIC MODEL, TROPE.

The object of the study is the periphrases found in newspaper journalism. Source of the material " Dictionary of the periphrases of the Russian language" by A. B. Novikov (M., 2004). The dictionary contains 882 periphrastic units with their various characteristics, thus providing an opportunity for their multidimensional analysis.

The purpose of the work is to reveal the structural-semantic and functional-stylistic features of "newspaper" periphrases.

This paper predominantly uses a descriptive research method based on the analysis of the facts of the language; in the course of the description, the following techniques were used: the technique of linguistic observation, the technique of classification and systematization; quantitative analysis.

The novelty of the study is determined by the material itself and its comprehensive analysis, which involves characterizing the quantitative composition of periphrases; description of their internal structure, including the grammatical models underlying their construction, identification of their productivity; demonstration of their ability to vary composition; distribution by thematic groups; determination of the types of lexico-semantic relations in the system of periphrases and their functional and stylistic properties.

Our analysis of the structure, meaning and functions of "newspaper" periphrases allows us to assert that they have a peculiar nominative, stylistic and expressive meaning, they represent a special, formally, semantically, functionally diverse lexical subsystem capable of updating, further study of which is promising.

The practical significance of the work lies in the fact that the results of the study can be used directly in the educational process, as well as in special courses and optional classes in the Russian language in schools and universities.

The thesis is an independent study, which is confirmed by the results of the Anti-Plagiarism program: the originality of the work is 84.03%. The reliability of the materials and results of the thesis work is supported by the appendices, the tables contained in them and the quantitative data given in the work.